

2021-IEJI METAI – MARIJOS GIMBUTIENĖS METAI

Rekomenduojamos literatūros sąrašas

**„2021-ųjų metų aktualijos
Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos
fonduose“,**

skirtas Lietuvos Respublikos Seimo paskelbtiesiems metams

Parengė vyriausioji bibliografė Z. Lažinskaitė

2021 m.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
NUTARIMAS
DĖL 2021 METŲ PASKELBIMO MARIJOS GIMBUTIENĖS METAIS

2019 m. gruodžio 3 d. Nr. XIII-2594

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

atsižvelgdamas į tai, kad 2021 m. sausio 23 d. sukanka 100 metų, kai gimė Marija Gimbutienė, lietuvių archeologė, antropologė, baltų ir indoeuropiečių kultūros tyrinėtoja, archeomitologijos pradininkė, mokslininkė, padėjusi pagrindus naujai Senosios Europos istorijos koncepcijai;

įvertindamas išskirtinę Marijos Gimbutienės asmenybės ir darbų įtaką Lietuvos archeologijai, antropologijai, archeomitologijai – naujai mokslo šakai, sujungusiai archeologiją, lingvistiką, etnologiją ir religijotyra;

siekdamas pagerbti šią Lietuvai ir jos žmonėms svarbią istorinę asmenybę, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Paskelbti 2021 metus Marijos Gimbutienės metais.

2 straipsnis.

Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1) iki 2020 m. spalio 1 d. parengti Marijos Gimbutienės metų programą, ją patvirtinti ir koordinuoti jos įgyvendinimą;

2) 2021 metų valstybės biudžete numatyti lėšų Vyriausybės patvirtintai Marijos Gimbutienės metų programai įgyvendinti.

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis

Apie Mariją Gimbutienę plačiau: <https://www.unesco.lt/apie/unesco-ir-lietuva/unesco-minimos-sukaktys/2021-m-marijos-birutes-alseikaites-gimbutienes-1921-1994-100-osios-gimimo-metines>

LITERATŪRA

Lietuvių mitologija. - T. 3 / sudarė Norbertas Vėlius ir Gintaras Beresnevičius. - [2004] (Kaunas : Aušra). - LXIV, 605, [1] p.. - Turinyje aut.: Marija Gimbutienė ir kt.
UDK: 398(474.5); 293(474.5); Saugojimo vieta: 13 5

Marija Gimbutienė ...iš laiškų ir prisiminimų / [paaiškinimus ir pastabas parengė Kornelija Jankauskaitė]. - Vilnius : Žaltvykslė, [2005] (Vilnius : Vilniaus spauda). - 472 p. : iliustr., portr.
UDK: 902/904(73)(=882)(092); 39(73)(=882)(092); Saugojimo vieta: 2 5 7

Baltų mitologija. Senovės lietuvių deivės ir dievai / Marija Gimbutienė ; [panaudoti rašiniai iš dailininko Algimanto Švažo ciklo "Senovės lietuvių deivės ir dievai", Antano Sutkaus ir Mečislovo Sakalausko nuotraukos]. - Vilnius : Lietuvos rašytojų s-gos I-kla, [2002]. - 163, [1] p. : iliustr.
UDK: 293; 291.21(474.5); 398(=88); Saugojimo vieta: 14 2 25 3 36 37 4 11 13 15 17 5 7

Senoji Europa / Marija Gimbutienė ; [dailininkai Marija Ladigaitė ir Kunotas Vildžiūnas]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1996. - 381 p. : iliustr., lent.
UDK: 903(4); 291.21(4); Saugojimo vieta: 2 3 5

Laimos palytėta : straipsniai, recenzijos, pokalbiai, polemika, laiškai, vertinimai, prisiminimai / Marija Gimbutienė ; [sudarytoja Austėja Ikamaitė]. - Vilnius : Scena, [2002]. - 230, [2] p., [12] iliustr. lap. : portr.
UDK: 39(73)(=172)(092); 001(73)(=172)(092); 902/904(73)(=172)(092); 903(4); Saugojimo vieta: 2 3 4 13 5 6 7

Senovinė simbolika lietuvių liaudies mene / Marija Gimbutienė ; [iš anglų kalbos vertė Alfonsas Andriuškevičius ; dailininkas Albertas Broga]. - Vilnius : Mintis, 1994. - 141 p. : iliustr.
UDK: 7.045(474.5); 745/749(474.5); 27-526.6(474.5); Saugojimo vieta: 13

Baltai priešistoriniais laikais : etnogenezė, materialinė kultūra ir mitologija. / Gimbutienė, Marija (1921-1994). - 1985. - 191 p., [12] iliustr. lap.

Dienoraštis ir prisiminimai / Gimbutienė, Marija (1921-1994) - 2015. - 318, [1] p.

Apie Mariją : žymiąją archeologę Mariją Gimbutienę prisimenant / Aušra Marija Sluckaitė-Jurašienė // **Kultūros barai**. - 2004, Nr. 3, p. 82-87.

Ar pažįstame Mariją Gimbutienę? Kelias į tėvynę per tūkstantmečius : Marijai Gimbutienei – 100 / Ingė Lukšaitė // **Būdas**. - 2021, Nr. 1, p. 1–5.

Archeologė Marija Gimbutienė : [1969, fotografija : reprodukcija] / Antanas Sutkus // **Lietuvos fotografija: vakar ir šiandien**. - [20]09, p. 177.

Archeologės Marijos Gimbutienės portretas : [1981, tapyba : spalvota reprodukcija] / Vytautas Ciplijauskas // **Vytautas Ciplijauskas**. - P. 31.

Archeologės Marijos Gimbutienės 75 metų gimimo sukakties minėjimo renginiai / Gintautas Zabiela // **Lietuvos istorijos metraštis**. - 1996, p. 469-470.

UDK: 947.45(05); Saugojimo vieta: 3

Baltų mitologija iš sakalo skrydžio : [Marija Gimbutienė] / Norbertas Vėlius // **Baltų mitologija iš sakalo skrydžio**. - P. 353-363.

UDK: 398(474.5); Saugojimo vieta: 3 15 17 5 6 7

Didžioji stereotipų laužytoja : Marijos Gimbutienės 100-mečiui / Agnė Čivilytė // **Naujasis židinys-Aidai**. - 2021, Nr. 2, p. 16–23.

Dienoraštis ir prisiminimai / Marija Gimbutienė. - Kaunas, 2015. - 318, [1] p.

Ex Libris Vincas Kisarauskas ; Ex Libris Marija Gimbutienė ; Ex Libris Laimonas Noreika ; Ex Libris Marius Prapuolenis ; Ex Libris Stasys Eidrigevičius ; Ex Libris Romas Misiūnas ; Ex Musicis Donatas Katkus ; Ex Libris Liūnė Sutema ; Ex Libris Eglė Žygaitė ; Ex Libris Marija Paškevičienė / Henrieta Vepštienė // **Varpai**. - [Nr.] 9 (1995), p. 80-84.

Galvoju apie tuos, kurių nebėra : [atsiminimai apie Mariją Gimbutienę] / Tomas Venclova // **Pertrūkis tikrovėje**. - P. 499-506.

UDK: 821.172.09; Saugojimo vieta: 5

Galvoju apie tuos, kurių nebėra / Tomas Venclova // **Marija Gimbutienė ... iš laiškų ir prisiminimų**. - P. 292-300.

UDK: 902/904(73)(=882)(092); 39(73)(=882)(092); Saugojimo vieta: 2 5 7

Istorijos rato atgal nepasuksi / Leonas Peleckis-Kaktavičius // **Baltas lapas - lyg altorius**. - P. 200-216.

UDK: 821.172-4; 821.172(092); Saugojimo vieta: MF

Kad tęstųsi Marijos Gimbutienės skaitymai / Viktorija Daujotytė // **Būdas**. - 2021, Nr. 2, p. 41–42.

Laimėjusioji lenktynes / Meilė Lukšienė // **Jungtys**. - P.495-507.

UDK: 37.014.3(474.5); 316.343.652-055.2(474.5)(091); 888.2-94; Saugojimo vieta: 13, 5.

Laimėjusioji lenktynes : Meilę Lukšienę kalbina Austėja Ikamaitė // **Laimos palytėta**. - P. 196-209.

UDK: 39(73)(=172)(092); 001(73)(=172)(092); 902/904(73)(=172)(092); 903(4); Saugojimo vieta: 2 3 4 13 5 6 7

Lietuvė, kurios pėdomis seka visas pasaulis / Gitana Markovičienė // **Moteris**. - 2021, Nr. 3 (kovas), p. 186–191.

Lietuvybės niekada nebus per daug / Giedrius Kuprevičius // **Santara**. - Nr. 139/140 (2017, ruduo), p. 70-79.

Lynojančią vasarą ; Temstant : Marijai Gimbutienei : [eilėraščiai] / Lidija Šimkutė // **Iš Vilniaus į Vilnių**. - P. 258-259.

UDK: 888.2-1(082); Saugojimo vieta: 2 13 5

Lynojančią vasarą : [M. Gimbutienei : eilėraštis] / Lidija Šimkutė // **Naujoji Romuva**. - 2004, Nr. 4, p. 19.

[M. Lukšienės laiškas M. Gimbutienei] ; Marijos Gimbutienės atsakymas Meilei Lukšienei : 1959, vasario 16, Kaunas // **Laimos palytėta**. - P. 148-152.

UDK: 39(73)(=172)(092); 001(73)(=172)(092); 902/904(73)(=172)(092); 903(4); Saugojimo vieta: 2 3 4 13 5 6 7

Marija Alseikaitė-Gimbutienė (1921 01 23–1994 02 02) : in memoriam / A. Girininkas // **Lietuvos istorijos metraštis**. - 1994, p. 327-328.

UDK: 947.45(05); Saugojimo vieta: 3

Marija Alseikaitė-Gimbutienė : [biobibliografija] / Romualda Matulionienė // **Tarp knygų**. - 1995, Nr. 4 (balandis), p. 33–37.

Marija Alseikaitė-Gimbutienė / R. Rimantienė // **Lietuvos istorijos metraštis**. - 1991, p. 259-261.

Marija Gimbutienė. Apie 1970 m. : [portretinė nuotrauka] / K. Konya // **Būdas**. - 2021, Nr. 1, p. 2 (virš.).

Marija Gimbutienė mano veiklos akiratyje / Juozas Algimantas Krikštopaitis // **Naujoji Romuva**. - 2011, Nr. 3, p. 52-56.

Marija Gimbutienė su Klaipėdos krašto etnografiniu "Vorusnės" ansambliu : [1981, fotografija : reprodukcija / Bernardas Aleknavičius] // **Kelionė. Juos sutikau gyvenime**. - P. 11.

Marija Gimbutienė : mano veiklos akiratyje / Juozas Algimantas Krikštopaitis // **Iškilių asmenybių gyvenimo tiesa**. - P. 142-153.

UDK: 008(474.5)(092); 7.071(474.5)(092); 929(474.5); Saugojimo vieta: 13 15 5 6 7

Marija Gimbutienė : [1988, fotoportretas : reprodukcija / Ona Pajedaitė] // **Kuriančios moterys, 1976-1996**. - P. 139.

Marijos Alseikaitės studijų metų darbai: Vilniaus krašto tautosakos rinkimas ir jos tyrimas / Austė Nakienė // **Būdas**. - 2021, Nr. 1, p. 10–15.

Marijos Gimbutienės gyvenimas ir darbai / S. Kuliešienė // **Tarp knygų**. - 1995, Nr. 3 (kovas), p. 38.

Mėlynoji paukštė sakalo žvilgsniu : apie archeomitologijos pradininkę profesorę Mariją Alseikaitę-Gimbutienę / Ona Voverienė // **Žymieji XX amžiaus Lietuvos mokslininkai**. - P. 17-26.

Mėlynoji paukštė sakalo žvilgsniu : apie archeomitologijos pradininkę profesorę Mariją Alseikaitę-Gimbutienę / Ona Voverienė // **Žymiosios XX amžiaus Lietuvos moterys**. - P. 169-174.

Mįslingi laišakai : [eilėraščiai] / Lidija Šimkutė // **Metai**. - 2013, Nr. 3 (kovas), p. 29–31.

Moteris Paukštė : [apie archeologę M. Gimbutienę] / Viktorija Daujotytė // **Asmenybės**. - P. 47-50.

Moterų pavasariai / Solveiga Daugirdaitė // **Poezijos pavasaris**. - [19]98, p. 17-25.

UDK: 888.2-1(082); 821.172-1(082)(05); 821-1(082)(05); Saugojimo vieta: 2 3 5

Pagerbkime tą didžią moterį : (kalba, pasakyta 2001 m. sausio 23 d. Didžiojoje MA salėje minint Marijos Gimbutienės 80-ąjį gimtadienį) / Gintautas Česnys // **Tarnauta mokslui ir gimtajam kraštui**. - P. 311–312.

Perlaužta : [apie lietuvių literatūros likimą po 1940 metų] / Viktorija Daujotytė // **Parašyta moterų**. - P. 413-450.

UDK: 821.172(092); 821.172.09-3"19"; Saugojimo vieta: 12 14 18 19 22 2 34 35 36 37 4 11 13 15 17 20 27 28 38 5 6 7 9

Pirmosios Lietuvos mokyklos mįslė / Vytautas Šernas // **Lietuvos edukologija**. - P. 17-25.

Prof. Marija Gimbutienė Vilniaus universitete : [1968, fotografija : reprodukcija] // **Vilniaus universitetas fotografijose**. - P. 145, p. 231.

Profesorės megztukas / Bernardas Aleksandravičius // **Kelionė. Juos sutikau gyvenime**. - P. 10-11.

UNESCO kalendoriuje 2021 metams – ir Marijos Gimbutienės pavardė / Irena Ramaneckienė // **Šiaulių naujienos**. - 2021, kovo 27, p. 4, 13.

Didieji sapnai Lietuvos asmenybių dienoraščiuose ir prisiminimuose / Elona Lovčikienė. - Iliustr. - // **Būdas**. - 2019, Nr. 2, p. 49–58.

Išgarsėję lietuviai užsienyje / Dailininkas Antanas Rimantas Šakalys. - Iliustr. // **Lietuvos aidas**. - 2005, lapkr. 11, p. 9.